

GEMEENTE SCHERPENZEEL

MEMO

2023-72

datum : 12 december 2023

aan : de raad

van : het college van burgemeester en wethouders

onderwerp : Nadere spelregels begrotingsrechtmatigheid

bijlage(n) : -

Nadere afspraken tussen raad en college over begrotingsrechtmatigheid

De commissie BBV heeft op 16 november 2023 aangepaste regelgeving gepubliceerd t.a.v. begrotingsrechtmatigheid. Daarnaast verdient het aanbeveling het begrip tijdig duidelijker te definiëren alsmede de interpretatie van afwijkingen.

Het college wil daarom, mede op advies van de accountant, nadere spelregels bespreken met de raad t.a.v. rechtmatigheid en deze vervolgens door de raad laten vastleggen.

Proces

Het college komt begin januari met een voorzet over deze nadere spelregels en bespreekt deze eerst met de auditcommissie op 23 januari 2024. Daarna kunnen de afspraken middels een raadsvoorstel voorgelegd worden aan de raad ter besluitvorming.

Aanleiding

Met ingang van het verslagjaar 2023 wordt de verantwoordelijkheid van het college voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het college in plaats van de accountant een verantwoording over rechtmatigheid moet afgeven. Deze rechtmatigheidsverantwoording is een nieuw onderdeel in de jaarrekening, waarin het college aangeeft of er rechtmatigheidsfouten en/of -onduidelijkheden waren.

Daarbij is het uitgangspunt van de wetgever dat de reikwijdte van de verantwoording door het college niet wijzigt ten opzichte van de oude situatie waarin de accountant in zijn verklaring een rechtmatigheidsoordeel gaf. Dit wordt in de nieuwe situatie bereikt doordat de accountant in zijn verklaring een getrouwheidsoordeel geeft over de jaarrekening. En dat wordt dan dus de jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording van het college.

GEMEENTE SCHERPENZEEL

Financiële verordening

Op grond van artikel 213 Gemeentewet stelt de raad bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst. De uitkomst van die toets vormt de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken van het college.

Besluit Begroting en Verantwoording

De verslaggevingsregels voor de jaarstukken van gemeenten liggen vast in het Besluit Begroting en Verantwoording, afgekort BBV. Daarnaast is er de commissie BBV die nadere richtlijnen uitvaardigt. Deze richtlijnen zijn bedoeld om eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV te bevorderen. Een aantal ervan heeft betrekking op de rechtmatigheidsverantwoording en de paragraaf bedrijfsvoering en is terug te vinden in de gewijzigde 'Kadernota rechtmatigheid, versie november 2023' van de commissie BBV.

Bijzondere situatie

De gewijzigde Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV gaat verder dan voorheen de accountant v.w.b. de regels omtrent met name begrotingsrechtmatigheid. De kadernota stelt, dat in principe alle afwijkingen t.o.v. de laatst vastgestelde begroting onrechtmatig zijn.

Begrotingsonrechtmatigheid treedt op wanneer:

1. Het college bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de gemeenteraad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt.
2. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld voor het einde van het boekjaar.
3. Onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en ook bij lagere/hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast.

Met name punt 3 is nieuw en kan een probleem opleveren wanneer er bijvoorbeeld efficiënter is ingekocht dan begroot (lagere lasten) of wanneer het Rijk eind van het jaar extra middelen toekent aan de gemeente (hogere baten).

Spelregels ten aanzien van tijdigheid

Volgens de commissie BBV dienen begrotingswijzigingen vastgesteld te worden door de raad in het boekjaar zelf (dus niet na afloop). De vaststelling van de najaarsrapportage in december en daarmee de wijziging van de begroting voldoet hieraan. Toch adviseert de accountant om dit explicieter vast te leggen.

Interpretatie van de afwijkingen

GEMEENTE SCHERPENZEEL

Het college en de raad dienen vast te leggen op welke wijze wordt omgegaan met begrotingsonrechtmatigheden. Hieruit moet blijken hoe afwijkingen geïnterpreteerd worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door de raad.

Overwegingen die daarbij meegenomen kunnen worden zijn bijvoorbeeld:

- er is wel/niet tijdig een voorstel ingediend om de begroting te wijzigen;
- de overschrijding past wel/niet binnen het door de raad geaccordeerde beleid;
- er is sprake van compensatie via direct te relateren baten;
- er is sprake van een open-einde-regeling;
- de gemeenteraad is wel geïnformeerd, maar er is geen begrotingswijziging vastgesteld;
- etc.